

SICKNESS STRUCTURE WITH TEMPORARY DISABILITY BY EMPLOYEES IN MODERN ENTERPRISES OF GENUINE LEATHER

Zavgorodny I.V., Derpak V.V., Tkachuk N.M., Zavgorodnia N.I.

СТРУКТУРА ЗАХВОРЮВАНОСТІ РОБІТНИКІВ З ТИМЧАСОВОЮ ВТРАТОЮ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ У СУЧАСНОМУ ВИРОБНИЦТВІ НАТУРАЛЬНОЇ ШКИРИ

З

**ЗАВГОРОДНИЙ І.В.,
ДЕРПАК В.В.,
ТКАЧУК Н.М.,
ЗАВГОРОДНЯ Н.І.**
Харківський державний
медичний університет

УДК: 616-057:675.7

**СТРУКТУРА
ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ
С ВРЕМЕННОЙ УТРАТОЙ
ТРУДОСПОСОБНОСТИ
РАБОТАЮЩИХ
В СОВРЕМЕННОМ
ПРОИЗВОДСТВЕ
НАТУРАЛЬНОЙ КОЖИ**
**Завгородний И.В.,
Дерпак В.В., Ткачук Н.М.,
Завгородняя Н.И.**
В статье приведены
результаты медико-
статистического анализа
структуры заболеваемости
с временной утратой
трудоспособности
работающих в современном
производстве натуральной
кожи. Показано, что
ведущими в структуре
заболеваемости работающих
являются заболевания
костно-мышечной системы и
соединительной ткани, а
также травмы и отравления,
что объясняется возможным
влиянием вредных
производственных факторов,
в частности элементов
тяжелого физического труда
и комплекса химических
факторов на организм
работающих.

ахворюваність з тимчасовою втратою працездатності (ЗТВП) є одним з критеріїв можливого несприятливого впливу професійних чинників на стан здоров'я робітників, що зумовлює можливість використання показників ЗТВП для визначення ризику виникнення виробничозумовлених зрушень у стані здоров'я, а також цілеспрямованої розробки гігієнічно-обґрунтованих заходів профілактики [1-3].

Матеріал і методи досліджень. Програма медико-статистичних досліджень з оцінки структури ЗТВП передбачала збирання, аналіз та обробку первинних матеріалів (листок непрацездатності) з наступним розрахунком показників захворюваності робітників виробництва натуральної хромової та підшовної шкіри на Харківському виробничому шкіряному об'єднанні. Структура захворюваності оцінювалася за показниками кількості випадків та днів непрацездатності у відсотках до підсумку та за показником кількості випадків та днів непрацездатності на 100 працівників. Вивчення ЗТВП провадилося за період

з 1990 по 1995 роки на масиві повнолітніх осіб відповідно до методичних підходів [4-6]. Стандартизація показників ЗТВП здійснювалася за прямим методом [4].

Розрахунки показників ЗТВП (за 6 років) провадилися на масиві повнолітніх осіб основної виробничої групи, які безпосередньо знаходяться в умовах дії тих чи інших виробничих чинників (разом 5216 осіб), а також контрольної групи (разом 1156 осіб) відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я [7].

До основної виробничої групи були віднесені особи, праця яких пов'язана з виконанням головних технологічних операцій при обробці натуральних шкір та отриманням готового продукту в умовах впливу комплексу несприятливих виробничих чинників, а саме: хімічних чинників, елементів важкої фізичної та напруженої праці, шкіряного пилу. До контрольної групи було віднесено осіб, виробнича діяльність яких не пов'язана з впливом несприятливих чинників шкіряного

Таблиця 1

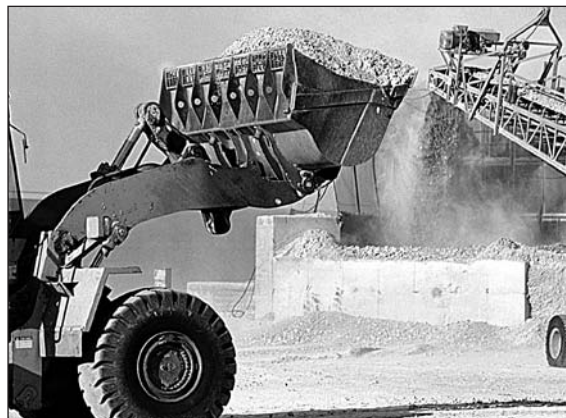
Структура захворюваності з тимчасовою втратою працездатності (за випадками і днями) осіб основної групи

Клас хвороб	Назва класу	У відсотках до підсумку/рангове місце	
		Випадки	Дні
IX	Хвороби системи кровообігу	7,9/3	9,17/4
X	Хвороби органів дихання	47,09/1	28,4/1
XIII	Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	9,6/2	9,65/3
XIX	Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників	7,82/4	16,55/2

виробництва (економістів, інженерів, програмістів тощо).

Результати досліджень та їх обговорення. Встановлено, що у структурі ЗТВП осіб основної групи (табл. 1), за критерієм кількості випадків у відсотках до підсумку, перші рангові місця посідали хвороби органів дихання (47,09%), кістково-м'язової системи та сполучної тканини (9,6%), системи кровообігу (7,9%) та травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників (7,82%).

Це дає можливість зробити висновок: хвороби органів дихання та кістково-м'язової системи та сполучної тканини превалюють у структурі захво-

ГІГІЕНА ПРАЦІ

(табл. 1) характеризувалася такою ранговою четвіркою класів хвороб: хвороби органів дихання (28,4%), травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників (16,55%), хвороби кістково-м'язової системи та сполуч-

м'язової системи та сполучної тканини (5,55%), хвороби сечостатевої системи (4,7%) та шкіри і підшкірної клітковини (4,61%). Порівняння структури захворюваності осіб основної та контрольної груп (за критерієм відсотка днів непрацездатності) свідчить про зростання питомої ваги травм, отруєнь та деяких інших наслідків дії зовнішніх чинників (друге місце) у структурі захворюваності осіб основної групи, що також може відбивати можливий вплив виробничих чинників на захворюваність з тимчасовою втратою працездатності.

Крім того, для більш детального та обґрунтованого аналізу стану ЗТВП було доцільним вивчення структури захворюваності ще й за критерієм показника кількості випадків та днів непрацездатності на 100 працівників. Встановлено, що у структурі захворюваності осіб основної групи (табл. 3) за критерієм кількості випадків та днів непрацездатності до першої четвірки захворю-

Таблиця 2

Структура захворюваності з тимчасовою втратою працездатності (за випадками і днями за період 1990-1995 рр.) осіб контрольної групи

Клас хвороб	Назва класу	У відсотках до підсумку/рангове місце	
		Випадки	Дні
X	Хвороби органів дихання	43,88/1	23,68/1
XII	Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	4,17/3	4,61/4
XIII	Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	6,26/2	5,55/2
XIV	Хвороби сечостатевої системи	3,75/4	4,7/3

рюваності осіб як основної, так і контрольної групи (за показником відсотка випадків непрацездатності). Водночас хвороби системи кровообігу (третє місце) та травми, отруєння і деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників (четверте місце) суттєво відрізняли структуру захворюваності осіб основної групи від контрольної, де на відповідних рангових місцях знаходилися хвороби шкіри та підшкірної клітковини та хвороби сечостатевої системи. Така особливість структури ЗТВП робітників основної групи може зумовлюватися виконанням робітниками елементів важкої праці та наявністю виробничого контакту з численними хімічними сполуками, які використовуються у процесах обробки шкіряного напівфабрикату.

За критерієм днів непрацездатності структура захворюваності осіб основної групи у відсотках до підсумку

ної тканини (9,65%), системи кровообігу (9,17%).

Серед осіб контрольної групи у структурі захворюваності за критерієм відсотка днів непрацездатності (табл. 2) на перших рангових місцях знаходяться хвороби органів дихання (23,68%), кістково-

Розподіл класів хвороб за показником випадків та днів непрацездатності на 100 працівників основної групи

Рангове місце класу хвороб	Показник	
	Кількість випадків непрацездатності на 100 працівників	Кількість днів непрацездатності на 100 працівників
1	Хвороби органів дихання — 30,0	Хвороби органів дихання — 256,3
2	Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини — 6,1	Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників — 147,9
3	Хвороби системи кровообігу — 5,0	Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини — 86,2
4	Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників — 4,97	Хвороби системи кровообігу — 81,92

Таблиця 3

**SICKNESS STRUCTURE WITH TEMPORARY
DISABILITY BY EMPLOYEES IN MODERN
ENTERPRISES OF GENUINE LEATHER**

**Zavgorodny I.V., Derpak V.V.,
Tkachuk N.M., Zavgorodnia N.I.**

*The results of medical-statistical analysis for
sickness structure with temporary disability by
employees in modern enterprises of genuine*

*leather are given in this paper. It is shown the
key factors in the sickness structure of
employees are illnesses of musculoskeletal
system and conjunctive tissue, and traumas and
poisonings as well, what is explained
by possible manufacturing hazards, especially
by influence of hard manual labor and complex
of chemical factors on employee's organism.*

вань увійшли хвороби органів дихання (30,0 випадків та 256,3 днів на 100 працівників), кістково-м'язової системи та сполучної тканини (6,1 випадків та 86,2 днів на 100 працівників), хвороби системи кровообігу (5,0 випадків та 81,92 днів на 100 працівників) та травми, отруєння і деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників (4,97 випадків та 147,9 днів непрацездатності).

Щодо структури захворюваності осіб контрольної групи (табл. 4), то за критерієм кількості випадків та днів непрацездатності найбільшу питому вагу (перші чотири рангові місця) посідали хвороби органів дихання (18,17 випадків та 148,7 днів на 100 працівників), системи кровообігу (3,2 випадки та 67,39 днів на 100 працівників), кістково-м'язової системи та сполучної тканини (2,6 випадки та 34,95 днів на 100 працівників), шкіри та підшкірної клітковини (1,73 випадки на 100 працівників) або хвороби органів травлення (32,35 днів на 100 працівників).

При порівнянні структури захворюваності осіб основної та контрольної груп за критерієм кількості випадків та днів

непрацездатності на 100 працівників привертають увагу його підвищені серед осіб основної групи рівні хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини, а також травм, отруєнь та деяких інших наслідків дії зовнішніх чинників, порівняно з групою контролю.

Таким чином, медико-статистичний аналіз структури ЗТВП працівників сучасного шкіряного виробництва переконливо свідчить про наявність певного впливу комплексу несприятливих виробничих чинників на організм робітників. Це проявляється, зокрема, провідними ранговими місцями у загальній структурі захворюваності таких класів хвороб, як хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини, а також травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників, що може пояснюватися значним фізичним навантаженням робітників та впливом комплексу хімічних чинників. При цьому важкість трудового процесу, яка перевищує гігієнічні стандарти на абсолютній більшості робочих місць (до 80%), обумовлюється, насамперед, перебуванням робіт-

ників у нахиленому стані та великою кількістю нахилів корпусу за зміну, а у комплексі хімічних чинників провідне місце належить аміаку, мурашиній та сірчаній кислотам, метилакрилату, дибутилфталату, бутанолу та ацетону, рівні яких перевищували гранично допустимі значення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Еремеева Л.А., Синицына Е.Л., Фишер Р.Т. Проф. захворювання кожи и сигмы у рабочих кожевенных заводов: Науч. тр. Ленингр. ин-та усовершенствования врачей. — Л., 1971. — Вып. 98. — С. 104-109.

2. Методика изучения влияния социально-гигиенических факторов на здоровье трудящихся промышленных предприятий / Гарина М.Г., Мостипака Л.К., Оборнев Л.Е. и др. // Лікарська справа. — 1993. — № 5-6. — С. 47-51.

3. Чеботарев А.Т., Наумова А.П. Заболеваемость с временной утратой трудоспособности рабочих при подземной и открытой добыче руд // Мед. труда и пром. экология. — 1998. — № 2. — С. 21-26.

4. Догле Н.В., Юркевич А.Я. Заболеваемость с временной утратой трудоспособности. — М.: Медицина, 1984. — 183 с.

5. Кучерин Н.А. Снижение временной нетрудоспособности на промышленных предприятиях. — Л.: Медицина, Ленингр. отд., 1991. — 256 с.

6. Шахгельдянц А.Е. Лечебно-профилактическая помощь рабочим промышленных предприятий. — М.: Медицина, 1978. — 168 с.

7. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я. 10-й перегляд. — ВООЗ, Женева. Укр. ін-т громадського здоров'я та видавництво "Здоров'я". — 1998.

Таблиця 4

Розподіл класів хвороб за показниками випадків та днів непрацездатності на 100 працівників контрольної групи

Рангове місце класу хвороб	Показник	
	Кількість випадків непрацездатності на 100 працівників	Кількість днів непрацездатності на 100 працівників
1	Хвороби органів дихання — 18,17	Хвороби органів дихання — 148,7
2	Хвороби системи кровообігу — 3,20	Хвороби системи кровообігу — 67,39
3	Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини — 2,6	Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини — 34,95
4	Хвороби шкіри та підшкірної клітковини — 1,73	Хвороби органів травлення — 32,35